

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.4.2014
COM(2014) 216 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Cadrul de acțiune de la Hyogo post-2015: gestionarea riscurilor în vederea obținerii
rezilienței**

{SWD(2014) 133 final}

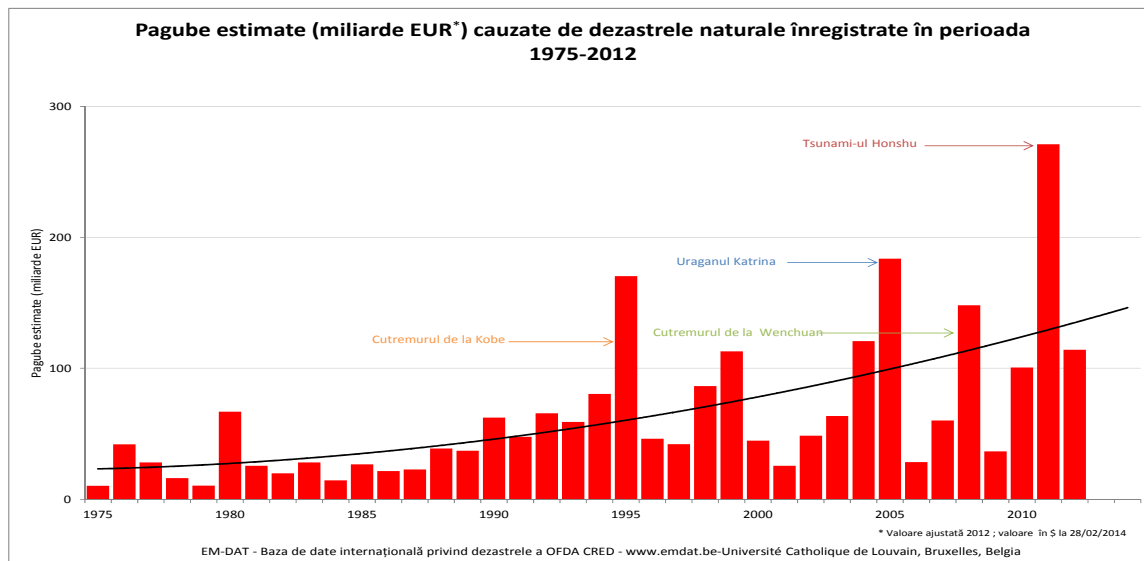
{SWD(2014) 134 final}

1- CĂTRE UN CADRU DE ACȚIUNE DE LA HYOGO POST-2015

Cadrul de acțiune de la Hyogo (CAH) „Consolidarea rezilienței națiunilor și comunităților în fața catastrofelor” este un plan pe 10 ani adoptat de 168 de state membre ale ONU care s-au angajat voluntar să lucreze pe cinci priorități de acțiune cu scopul de a transforma lumea într-un loc mai sigur în fața calamităților naturale și de a consolida reziliența în caz de dezastre. Adoptat în 2005, Cadrul de acțiune de la Hyogo urmează să expire în 2015 și în prezent are loc un amplu proces de consultare¹ pentru a defini cadrul post-2015 pentru reducerea riscului de dezastre care va fi aprobat cu ocazia celei de-a 3-a Conferințe mondiale privind reducerea riscurilor de dezastre de la Sendai (Japonia), în perioada 14-18 martie 2015.

Dezastrele și riscurile climatice au un impact major asupra economiei, precum și asupra securității și bunăstării cetățenilor. În ultimii ani, expunerea la dezastre a crescut în mod semnificativ ca urmare a schimbărilor climatice, urbanizării rapide și neplanificate, presiunii demografice, construcțiilor și exploatării mai intensive a solului în zonele predispuse la pericol, pierderii biodiversității și degradării ecosistemelor.

Între 2002 și 2012, catastrofele naturale au cauzat, în medie, decesul a mai mult de 100 000 de persoane pe an. În ultimul deceniu s-a înregistrat o tendință de creștere a pierderilor totale directe la nivel mondial, prejudiciul economic mediu anual ridicându-se la peste 100 de miliarde de euro². Impactul variază de la o regiune la alta, în funcție de expunerea geografică la riscuri, precum și de nivelul de dezvoltare socioeconomică. În timp ce numărul deceselor tinde să fie mai ridicat în statele în curs de dezvoltare și prejudiciul economic tinde să fie mai accentuat în economiile dezvoltate, toate țările sunt vulnerabile la dezastre. Uniunea Europeană nu este cruțată, în ultimul deceniu înregistrându-se catastrofe naturale care au provocat 80 000 de decese și pierderi economice de 95 de miliarde de euro³.

¹ Biroului Organizației Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscului de Dezastre (UNISDR) i s-a solicitat (prin Rezoluția 66/199 a Adunării Generale a ONU din 22 decembrie 2011) să faciliteze dezvoltarea unui *cadru post-2015 pentru reducerea riscului de dezastre*.

² Centrul de Cercetare privind Epidemiologia Dezastrelor (CRED)

³ Centrul de Cercetare privind Epidemiologia Dezastrelor (CRED) – datele se referă la UE-28 și la perioada 2002-2012.

Pentru a aborda aceste tendințe îngrijorătoare, politicile de prevenire și gestionare a riscurilor sunt esențiale pentru a asigura dezvoltarea durabilă și creșterea economică, atât în interiorul Uniunii⁴, cât și la nivel mondial. Prevenirea și gestionarea riscurilor sunt esențiale din punct de vedere economic pentru a evita pierderile, pentru fiecare euro investit obținându-se un randament de 4 până la 7 ori mai mare⁵. Investițiile în gestionarea riscului de dezastre aduc, de asemenea, beneficii economice considerabile, pot acționa ca un mijloc de promovare a creării de locuri de muncă și pot contribui la asigurarea sustenabilității structurale a finanțelor publice și private.

În acest context, un nou cadru internațional pentru reducerea riscului de dezastre oferă o ocazie unică de a valorifica succesul înregistrat de Cadrul de acțiune de la Hyogo pentru a răspunde mai bine provocărilor viitoare.

Rezultatele inițiativelor precum Summitul Rio +20⁶, CCONUSC⁷ și amplul sprijin internațional pentru agenda privind reziliența arată că reducerea riscurilor și gestionarea dezastrelor ar trebui să devină o prioritate pentru țările în curs de dezvoltare, economiile emergente și țările dezvoltate.

Revizuirea CAH este, de asemenea, o ocazie pentru UE de a trece în revistă politicile dezvoltate și progresele realizate în consolidarea rezilienței și gestionarea riscului de dezastre prin intermediul politicilor UE și al sprijinului acordat prin cooperarea pentru dezvoltare și ajutorul umanitar.

Scopul prezentei Comunicări este de a prezenta punctul de vedere inițial al Comisiei privind definirea Cadrului de acțiune de la Hyogo post-2015 pe baza succeselor înregistrate de o serie de politici ale UE, inclusiv protecția civilă, protecția mediului, securitatea internă, adaptarea la schimbările climatice, sănătatea, cercetarea și inovarea, precum și agenda privind reziliența promovată prin intermediul acțiunii externe a UE. Aceasta analizează progresele realizate și abordează lacunele în materie de implementare și provocările emergente legate de riscurile tot mai mari în viitor.

2- PROGRESE ȘI PROVOCĂRI

De la adoptarea sa în 2005, Cadrul de acțiune de la Hyogo a avut un rol esențial în sprijinirea eforturilor la nivel mondial, regional și național pentru reducerea riscurilor de dezastre. În pofida evoluțiilor pozitive, continuă să existe lacune de implementare semnificative și au apărut noi provocări.

Sprijinul pentru gestionarea riscului de dezastre a luat amploare și a contribuit la o mai mare atenție și la investiții sporite pentru gestionarea riscului de dezastre din partea principalelor

⁴ Astfel cum se prevede în Strategia Europa 2020, COM(2010) 2020

⁵ *Natural disasters, counting the cost* („Calcularea costurilor dezastrelor naturale”) (Banca Mondială, 2004)

⁶ Conferința Organizației Națiunilor Unite din 2012 privind dezvoltarea durabilă

⁷ Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice

părți interesate, inclusiv din partea principalilor donatori de ajutor pentru dezvoltare. Autocontrolul progreselor înregistrate în punerea în aplicare a celor cinci priorități de acțiune ale Cadrului de acțiune de la Hyogo⁸ arată, cu toate acestea, că cele mai multe progrese s-au înregistrat cu privire la prioritățile 1 (asigurarea faptului că reducerea riscului de dezastre reprezintă o prioritate națională și locală, cu o bază instituțională solidă pentru punerea în aplicare) și 5 (îmbunătățirea capacităților de pregătire și reacție în caz de catastrofe), în timp ce cu privire la prioritatea 4, care are drept obiectiv reducerea factorilor de risc subiacenți, s-au făcut progrese considerabil mai mici⁹.

Majoritatea țărilor continuă să se confrunte cu dificultăți privind integrarea reducerii riscurilor în planificarea investițiilor publice, dezvoltarea urbană, amenajarea și gestionarea teritoriului și protecția socială. Există încă necesitatea de a transpune politicile și consolidarea instituțională în punere în aplicare efectivă și în societăți mai reziliente. Investițiile actuale și răspunsurile politice sunt insuficiente pentru a răspunde în mod eficace riscurilor existente, cu atât mai puțin pentru a ține pasul cu noile provocări; astfel:

- efectele schimbărilor climatice și degradarea continuă a mediului vor conduce la fenomene naturale extreme mai intense și mai frecvente, inclusiv inundații, secete și cicloane;
- schimbările climatice reprezintă, de asemenea, un factor de multiplicare a amenințărilor pentru propagarea instabilității, conflictelor și fragilității statelor, care duc la migrație și deplasare, la un deficit de guvernanță și la instabilitate geopolitică;
- la rândul lor, conflictele și fragilitatea afectează, de asemenea, vulnerabilitatea la dezastre;
- creșterea populației, în special în țările și gospodăriile mai sărace, precum și urbanizarea rapidă, vor spori presiunea asupra resurselor naturale și asupra activităților economice în zonele predispuse la dezastre;
- urbanizarea rapidă care duce la concentrarea populației și investițiilor în zonele predispuse la pericol și risc este, de asemenea, o tendință care crește semnificativ vulnerabilitatea (se estimează că, până în 2050, 60 până la 70 % din populația lumii va locui în zonele urbane)¹⁰;
- cererea de energie și produse alimentare crește și exercită presiuni asupra unor resurse precum pământul și apa. Se prevede că deficitul de apă va deveni o problemă majoră,

⁸ Priorități de acțiune: (1) asigurarea faptului că reducerea riscului de dezastre reprezintă o prioritate națională și locală, cu o bază instituțională solidă pentru punerea în aplicare, (2) identificarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor de dezastre și consolidarea sistemelor de alertă timpurie, (3) utilizarea cunoștințelor, a inovării și a educației în vederea creării unei culturi a siguranței și a rezilienței la toate nivelurile, (4) reducerea factorilor de risc subiacenți, (5) consolidarea pregătirii pentru dezastre, pentru a garanta un răspuns eficace la toate nivelurile.

⁹ Implementarea Cadrului de acțiune de la Hyogo, Rapoarte de sinteză pentru perioada 2007-2013, UNISDR, 2013

¹⁰ Observatorul Mondial al Sănătății, OMS

în condițiile în care aproape jumătate din populația lumii va locui în zonele cu deficit mare de apă până în anul 2030¹¹;

- apar noi riscuri care ar putea avea consecințe deosebit de nefaste (evenimente legate de meteorologia spațială, evenimente care presupun riscuri multiple, cum ar fi triplul dezastru de la Fukushima din 2011, riscurile în era digitală și a înaltei tehnologii, inclusiv riscurile cibernetice);
- evenimentele cu risc ridicat (evenimente la scară redusă, foarte frecvente și localizate precum viiturile, incendiile și alunecările de teren) sunt deseori subestimate și insuficient comunicate, deși acestea subminează dezvoltarea locală și competitivitatea la nivel național;
- economiile sunt globalizate și din ce în ce mai structurate în jurul lanțurilor de aprovizionare mondiale complexe; după cum au arătat inundațiile din Thailanda din 2011, șocul economic produs de un dezastru se poate propaga și asupra economiilor și întreprinderilor din cealaltă parte a lumii;
- recesiunea economică și financiară exercită presiuni asupra bugetelor naționale în vederea garantării de fonduri pentru gestionarea riscului de dezastru.

3- POLITICA DE GESTIONARE A RISCURILOR ÎN CAZ DE DEZASTRE ȘI AGENDA ÎN MATERIE DE REZILIENȚĂ A UE: O CONTRIBUȚIE ESENȚIALĂ LA PUNEREA ÎN APLICARE A CADRULUI DE ACȚIUNE DE LA HYOGO

Sporirea rezilienței UE în fața situațiilor de criză, precum și a capacității sale de a anticipa riscurile, de a se pregăti pentru a le face față și de a reacționa la acestea, în special la riscurile transfrontaliere, se numără printre obiectivele Strategiei Europa 2020¹²: competitivitatea și sustenabilitatea depind de gestionarea eficace a riscurilor de dezastru, care contribuie la evitarea pierderilor și consolidează reziliența în fața șocurilor și amenințărilor tot mai mari la nivel mondial. Investițiile în prevenirea și gestionarea riscului de dezastru reprezintă un puternic motor de inovare, creștere economică și creare de locuri de muncă, precum și o deschidere către noi piețe și oportunități de afaceri.

S-au realizat progrese importante atât prin intermediul politicilor, cât și al sprijinului financiar din partea Uniunii. În această privință, UE a obținut rezultate importante în direcția unei politici coerente în materie de gestionare a riscului de dezastru care pot fi partajate și susțin noul cadru internațional cu privire la gestionarea riscului de dezastru.

3.1. Realizări în materie de politici legate de gestionarea riscului de dezastru în UE

Noile dispoziții ale legislației revizuite a UE în materie de protecție civilă¹³ stabilesc cadrul pentru punerea în aplicare a unei politici transsectoriale de gestionare a riscurilor de dezastru, promovând o abordare globală pentru toate riscurile naturale și provocate de om în toate fazele ciclului de gestionare a dezastrurilor (prevenire, pregătire, răspuns).

¹¹ Departamentul Organizației Națiunilor Unite pentru afaceri economice și sociale (UNDESA)

¹² COM(2010) 2020, 3.3.2010

¹³ Decizia nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

Pe baza noii legislații, a comunicărilor anterioare și a concluziilor Consiliului, printre acțiunile cheie pentru a sprijini punerea în aplicare a cadrului UE de gestionare a riscurilor de dezastre se numără:

- **Evaluarea și analiza riscurilor:** pe baza evaluărilor riscurilor disponibile la nivel național, Comisia a pregătit o primă prezentare generală transsectorială a riscurilor în UE, luând în considerare, în măsura în care este posibil și relevant, impactul viitor al schimbărilor climatice și nevoia de adaptare la schimbările climatice. Urmând o abordare coerentă, statele membre trebuie să realizeze evaluări naționale ale riscurilor, bazate pe o abordare multirisc, până la sfârșitul anului 2015, urmate de evaluarea capacităților în materie de gestionare a riscurilor la nivel național și de planificări îmbunătățite ale gestionării riscurilor.
- **Încurajarea învățării și schimbului de experiență pentru îmbunătățirea guvernantei** - promovarea și consolidarea lecțiilor învățate și evaluării *inter pares* (cum ar fi evaluarea *inter pares* din 2012 din Regatul Unit și cea din 2013 din Finlanda¹⁴) pentru a încuraja învățarea dincolo de granițele statelor membre și a orienta progresele în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare în viitor a unor practici și politici de gestionare a riscurilor;
- **Alte orientări pentru prevenirea dezastrelor pe baza bunelor practici** sunt în curs de elaborare privind temele transversale (guvernanta, planificare, date, comunicarea riscurilor și informare, cercetare și tehnologii);
- **Disponibilitatea, accesibilitatea și comparabilitatea datelor, precum și schimbul de date**, inclusiv lucrările aflate în desfășurare cu statele membre și cu partenerii internaționali (printre care UNISDR și IRDR¹⁵) în vederea stabilirii standardelor și protocoalelor europene pentru înregistrarea pierderilor de pe urma dezastrelor¹⁶;
- **Integrarea gestionării riscurilor de dezastre:** diverse considerente privind prevenirea și gestionarea riscurilor au fost integrate în mai multe politici și instrumente financiare cheie ale UE, destinate sprijinirii investițiilor legate de reziliență (de exemplu, politica de coeziune, transport și energie, cercetare și inovare, protecția infrastructurii critice, amenințările transfrontaliere la adresa sănătății, evaluarea impactului asupra mediului, infrastructuri ecologice, management integrat al zonelor costiere, agricultură, securitatea alimentară și nutrițională, apă, gestionarea riscurilor de inundații și prevenirea accidentelor industriale majore);

¹⁴ Sprijinite de Comisia Europeană și dezvoltate în cooperare cu UNISDR și OCDE.

¹⁵ *Integrated Research on Disaster Risk* (Cercetare integrată privind riscurile de dezastre), <http://www.irdrinternational.org>

¹⁶ De Groeve, T., K. Poljansek și L. Vernaccini, 2013. *Recording Disaster Losses: Recommendations for a European approach*. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Rapoarte de Cercetări Științifice și Tehnice EUR 26111. ISBN 978-92-79-32690-5, DOI: 10.2788/98653 (online), <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/111111111/29296>

- **Asigurările ca instrument de gestionare a dezastrelor** – Cartea verde privind asigurarea împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om¹⁷ urmărește să implice sectorul privat și să se analizeze modalitățile de a utiliza în mod eficient asigurările ca stimulent pentru conștientizarea, prevenirea și reducerea riscurilor;
- **Sinergii importante cu adaptarea la schimbările climatice**, după cum se subliniază în Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice¹⁸, în domenii transversale, cum ar fi schimbul de date și cunoștințe, evaluarea riscurilor și vulnerabilităților, reziliență urbană, dezvoltarea standardelor europene pentru infrastructură rezistentă la schimbările climatice, coerența dintre strategiile naționale de adaptare și planurile de gestionare a riscurilor, monitorizarea investițiilor în materie de reziliență¹⁹;
- **Știință și inovare pentru gestionarea riscurilor de dezastre:** în 2013, Comisia a lansat o inițiativă cu statele membre ale UE pentru a trece în revistă în mod explicit și a îmbunătăți abordările referitoare la consultanța bazată pe informații științifice pentru reducerea riscurilor și intervenții în situații de urgență. În plus, programul de cercetare Orizont 2020 va sprijini abordările orientate spre provocări menite să îmbunătățească reziliența în fața dezastrelor (cum ar fi monitorizarea, prevenirea, previziunile privind dezastrele, alerta timpurie, sensibilizarea, precum și atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, comunicarea în situații de criză, transferul de tehnologie și prestandardizarea);
- **Abordarea impactului transfrontalier** (prin intermediul proiectelor și strategiilor macroregionale, precum Strategia pentru Marea Baltică, Strategia privind regiunea Dunării sau strategiile maritime regionale) și **activitățile de cooperare** cu statele candidate, potențial candidate și alte țări vecine.
- **Un nivel mai bun de pregătire** pentru intervenții prin punerea în comun voluntară a unor capacități preangajate de răspuns în caz de dezastre, o mai bună planificare a intervențiilor, o rețea de formare și o cooperare consolidată între autoritățile în domeniul formării și exercițiilor²⁰, precum și sisteme de alertă timpurie consolidate²¹. Noi servicii operaționale de gestionare a situațiilor de urgență sunt, de asemenea, disponibile la nivel mondial prin intermediul programelor spațiale ale UE, cum ar fi Galileo și Copernicus.

¹⁷ COM(2013)213, 16.4.2013

¹⁸ COM(2013)216, 16.4.2013

¹⁹ Contribuind la obiectivul UE de a aloca 20% din bugetul UE investițiilor în domeniul combaterii schimbărilor climatice.

²⁰ Decizia nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

²¹ Precum EFFIS (Sistemul european de informații privind incendiile forestiere) sau EFAS (Sistemul european de avertizare în caz de inundații)

3.2. Sprijinul acordat de UE țărilor în curs de dezvoltare, axat pe consolidarea rezilienței în țările cu risc ridicat de apariție a unor situații de criză

Pe baza Comunicării din 2012 privind reziliența²² și a planului de acțiune ulterior²³, UE se angajează să reducă vulnerabilitatea și să consolideze reziliența în fața dificultăților și șocurilor viitoare, condiții prealabile pentru reducerea sărăciei și dezvoltarea durabilă. Abordările bazate pe gestionarea riscurilor vor fi parte integrantă a tuturor programelor UE în materie de ajutor umanitar și asistență pentru dezvoltare în toate sectoarele și contextele. Aceste acțiuni se vor baza pe strategia din 2009 a UE privind reducerea riscurilor de dezastre în țările în curs de dezvoltare²⁴ și pe Planul de implementare din 2011²⁵.

Abordarea UE privind reziliența integrează mai multe abordări multisectoriale și pe mai multe niveluri (local, național, regional, global) care țin seama de dinamici cauzale și interconectate, precum cea a vulnerabilității și fragilității, optimizând în același timp capacitățile de la fiecare nivel sau sector. Se insistă mult asupra rolului preponderent al instituțiilor locale, naționale și regionale.

S-au înregistrat deja progrese semnificative. Inițiativele recente SHARE²⁶, AGIR²⁷ și GCCA²⁸ contribuie deja la consolidarea rezilienței celor mai vulnerabili. În același sens, Strategia Intra-ACP²⁹ sprijină strategiile și planurile de acțiune regionale privind reducerea riscurilor de dezastre și schimbările climatice în Africa, Caraibe și zona Pacificului.

Programul ECHO de pregătire în caz de dezastre (DIPECHO), care a permis testarea și reproducerea unor abordări bazate pe comunitățile locale și a bunelor practici dovedite în materie de reducere a riscurilor (inclusiv promovarea siguranței sporite în școli, spitale și a rezilienței urbane) va fi difuzat la scară mai mare pentru a contribui la politicile guvernamentale.

S-au înregistrat progrese și în privința evaluărilor crizelor și vulnerabilităților prin dezvoltarea unui index al riscurilor umanitare (InfoRM³⁰) comun, transparent și bazat pe informații științifice și pe date deschise, menit să contribuie la armonizarea acțiunilor de gestionare a riscurilor de dezastre între diferiții actori din sectorul umanitar (o inițiativă comună a Comitetului Permanent Interagenției al ONU și a Comisiei Europene, precum și a donatorilor, ONG-urilor și statelor membre).

²² COM(2012)586, 3.10.2012

²³ SWD (2013) 227, 19.6.2013

²⁴ COM(2009)84, 23.2.2009

²⁵ SEC(2011) 215, 16.2.2011

²⁶ Sprijinirea rezilienței în Cornul Africii

²⁷ Alianța mondială pentru inițiativa privind reziliența în regiunea Sahel

²⁸ Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice (GCCA) <http://www.gcca.eu>

²⁹ Comunitatea Europeană – Grupul de State ACP - *Intra-ACP Strategy Papers and Multiannual Indicative Programme* (Documentele strategice și programul indicativ multianual intra-ACP)

³⁰ Index pentru Gestionarea Riscurilor (*Index for Risk Management - InfoRM*), <http://inform.jrc.ec.europa.eu>

Aceste inițiative au și scopul de a contribui la politica externă a UE în general, inclusiv la Politica externă și de securitate comună (de exemplu prin lucrări privind prevenirea conflictelor și dezvoltarea unui sistem de alertă rapidă în caz de conflict).

4- PRINCIPII PENTRU NOUL CADRU

Într-un context global de creștere a nevoilor și de apariție a unor noi provocări, noul CAH trebuie să identifice și să pună în aplicare abordări și mijloace practice pentru a reduce riscurile de dezastru și a consolida reziliența mai eficient. Pe baza succeselor înregistrate și a învățămintelor trase din actualul CAH, următoarele elemente principale trebuie incluse în cadrul CAH post-2015:

(i) Îmbunătățirea responsabilizării, transparenței și guvernanței

Cadrul actual este voluntar, bazat pe autoevaluări. Deși este de așteptat ca acesta să rămână fără caracter obligatoriu, negocierile privind viitorul cadru ar trebui să elaboreze un set de standarde și mecanisme pentru a asigura faptul că diferiții actori implicați pot fi trași la răspundere pentru acțiunile lor (sau lipsa lor de acțiune). Cadrul ar trebui să ofere stimulente pentru a încuraja onorarea angajamentelor, asigurând în același timp asumarea procesului de punere în aplicare.

Ar trebui instituite mecanisme de evaluare periodică *inter pares*, inclusiv evaluări *inter pares* pe o bază voluntară (astfel cum au fost experimentate cu succes în Regatul Unit și Finlanda în contextul cooperării UE cu privire la gestionarea riscului de dezastru și CAH), ca instrumente utile pentru îmbunătățirea procesului de elaborare de politici, de schimb de experiență și creștere a responsabilității.

Pentru a îmbunătăți transparența, noul cadru ar trebui să conducă la colectarea și schimbul de date precise și comparabile cu privire la pierderile legate de dezastru, riscurile și vulnerabilitatea în cadrul unei politici de date deschise, inclusiv la colectarea unor date comune și interoperabile, elaborarea unor protocoale de evaluare a riscurilor și instituirea unor registre și baze de date privind riscurile publice. Eforturile de standardizare ar trebui, de asemenea, să acopere toate acțiunile semnificative pentru procesul de gestionare a riscurilor. Aceste măsuri ar trebui susținute prin acțiuni sistematice de sensibilizare a publicului cu privire la riscuri și de îmbunătățire a comunicării privind riscurile și situațiile de criză (educație, implicarea mass-media, rețele).

Noul cadru ar trebui să contribuie de asemenea la consolidarea guvernantei pentru gestionarea dezastrurilor la toate nivelurile și în toate sectoarele, construind mecanisme eficiente de coordonare și parteneriate durabile între diferitele autorități publice și părți interesate relevante (societatea civilă, mediul academic și instituțiile de cercetare, sectorul privat). Implicarea actorilor relevanți și a comunităților relevante în procesele de luare a deciziilor ar trebui să fie asigurată prin mecanisme participative incluzive și prin promovarea unei abordări bazate pe drepturi³¹. Structurile locale puternice și consolidarea capacităților autorităților locale sunt esențiale pentru a îmbunătăți planificarea și reziliența orașelor și a asigura angajamentul politic la nivel local și punerea în aplicare efectivă a cadrelor juridice și politice existente.

³¹ Cum ar fi dreptul de a fi protejat, informat sau consultat.

Organizațiile interguvernamentale regionale ar trebui să joace un rol important în punerea în aplicare a acestui nou cadru și în cadrul Platformelor regionale de reducere a riscului de catastrofe, având în vedere că în mai multe regiuni, inclusiv în UE, sunt în curs de elaborare strategii integrate de gestionare a riscurilor de dezastre regionale. Ar trebui, de asemenea, încurajate mecanismele și programele regionale mai eficiente de cooperare și dezvoltare a capacității, în special pentru a face față unor riscuri comune și transfrontaliere. Ar trebui să fie promovate evaluări ale riscurilor la nivel regional, precum și o planificare mai eficace.

(ii) Un cadru pentru obținerea de rezultate - rolul obiectivelor și indicatorilor în măsurarea progreselor și încurajarea punerii în aplicare

Prioritățile de acțiune și indicatorii existenți³² în cadrul actualului CAH evaluează măsura în care țările au instituit politicile și instituțiile necesare pentru a reduce riscul de dezastre. Cu toate acestea, autocontrolul progreselor realizate în punerea în aplicare a celor cinci priorități din CAH încă nu a condus la un efort coerent din partea statelor de a monitoriza riscul de dezastre și reziliența. În plus, nu a existat nicio legătură între monitorizarea progreselor realizate în conformitate cu cadrul de acțiune de la Hyogo și mecanismele de monitorizare a progreselor înregistrate în cadrul ODM³³ și CCONUSC. Un nou sistem de monitorizare simplificat ar trebui să abordeze aceste lacune și să devină un instrument mai eficient de măsurare a progreselor înregistrate, încurajând punerea în aplicare la diferite niveluri și împărtășirea succeselor obținute.

Ar trebui definite noi obiective concrete pentru a măsura în mod eficient punerea în aplicare a noului cadru și a încuraja o mai bună stabilire a răspunderii. Acestea ar trebui să abordeze elementele esențiale ale rezilienței în fața dezastrelor și să încurajeze țările să instituie și să pună în aplicare în mod eficient politicile și instrumentele necesare pentru prevenirea apariției și acumulării de riscuri, pentru a reduce riscurile de dezastru și a consolida reziliența.

Obiectivele vor trebui să fie acceptabile din punct de vedere politic și fezabile și măsurabile din punct de vedere operațional, realizabile, orientate către rezultate și cu un calendar clar stabilit. Eventualele domenii ar putea acoperi angajamentele asumate până la o anumită dată pentru elaborarea și implementarea unei evaluări integrate a riscurilor și a unei evaluări a capacităților de gestionare a riscurilor (astfel cum sunt deja prevăzute în cadrul legislației UE în materie de protecție civilă) sau alte acțiuni orientate către rezultate (asigurarea faptului că toți cetățenii, inclusiv persoanele vulnerabile, au acces la informații în materie de risc și de avertizare rapidă, că infrastructura nou construită, inclusiv spitalele, unitățile sanitare și școlile pot rezista în caz de dezastre și că procentul de persoane și de infrastructuri expuse riscurilor este redus).

Stabilirea de obiective universale ar putea facilita o abordare mai integrată pentru a compara la nivel mondial rezultatele punerii în aplicare și schimbului de bune practici între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare.

Cu toate acestea, ca urmare a unei mari diversități a profilurilor de risc ale diferitelor țări și regiuni, este probabil ca stabilirea unor obiective și indicatori mai specifici să fie mai adecvată la nivel național sau regional. Pe baza strategiilor regionale, care au fost dezvoltate de mai

³² 22 de indicatori cheie pentru 5 priorități de acțiune.

³³ Obiectivele de dezvoltare ale mileniului

multe regiuni, ar trebui privilegiată o abordare regională a obiectivelor, având în vedere particularitățile în materie de riscuri și progresele realizate în aplicarea CAH, precum și mecanismele existente de cooperare regională în domeniul gestionării catastrofelor.

În plus, indicatorii care măsoară evoluția impactului dezastrilor în timp ar putea contribui la urmărirea progreselor înregistrate în ceea ce privește consolidarea rezilienței în fața dezastrilor. Acest fapt ar putea fi măsurat, de exemplu, prin indicatori cum ar fi frecvența catastrofelor, pierderile economice directe ca procent din PIB pentru fiecare țară, numărul victimelor și al persoanelor rănite, procentul pierderilor asigurate în comparație cu pierderile totale, procentul din bugetul privat și public alocat reducerii riscurilor și pregătirii în caz de dezastru (de exemplu, măsurarea printr-un sistem fiabil de trasabilitate privind gestionarea riscului de dezastru ³⁴).

Obiectivele și indicatorii lor trebuie să se traducă prin reducerea tangibilă a pierderilor și a riscurilor acolo unde impactul lor este mai important.

iii) Consolidarea contribuției la o creștere durabilă și inteligentă

Noul cadru ar trebui să promoveze protecția împotriva dezastrilor în deciziile și strategiile economice și financiare, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Trebuie acordată o atenție specială analizei cost/beneficiu privind măsurile de prevenire a dezastrilor și pentru a contribui la sprijinirea alocării resurselor. Toate infrastructurile și proiectele majore ar trebui să fie sensibile la riscuri și rezistente la schimbări climatice și la catastrofe.

Este esențial ca noul CAH să fie elaborat și pus în aplicare în strânsă colaborare cu sectorul privat, instituțiile financiare internaționale cum ar fi BEI³⁵ și BERD³⁶ și principalii investitori. Ar trebui să fie promovate noi inițiative în favoarea participării tuturor întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea de parteneriate între sectorul public, privat și alte părți interesate. Lanțul valoric de asigurări/reasigurări, care include intermediarii de (re)asigurări, societățile de asigurări și reasigurări și instrumentele bazate pe piață ar trebui să joace un rol-cheie în sprijinirea țărilor și regiunilor care sunt în special vulnerabile la dezastru pentru a crea mecanisme de intervenție financiară eficiente și a descuraja comportamentul riscant.

Tehnologiile inovatoare și instrumentele de sprijinire a gestionării dezastrilor ar trebui să fie încurajate în continuare (TIC, sisteme de avertizare timpurie, infrastructuri și clădiri rezistente, infrastructura ecologică, modelizarea climatului și modelizarea integrată a riscului de dezastru, abordări bazate pe ecosisteme, comunicare, gestionarea cunoștințelor). Acest lucru va duce, de asemenea, la creșterea oportunităților de afaceri și va contribui la o creștere ecologică.

Noul cadru ar trebui să consolideze interfața știință-politică, valorificând cunoștințele dobândite, inclusiv în materie de inovare și tehnologie. Utilizarea mai eficientă a științei și cercetării atât în domeniul științelor fizice, cât și în cel al științelor sociale, este necesară pentru a contribui în mod sistematic la politici și la operațiuni. Aceasta ar trebui să cuprindă o abordare globală prospectivă bazată pe riscuri multiple (care acoperă ambele tipuri de riscuri, naturale și provocate de om, inclusiv accidentele industriale și chimice) și o cercetare axată pe

³⁴ Pe lângă cele deja existente, cum ar fi markerii de la Rio <http://www.oecd.org/dac/stats/rioconventions.htm>.

³⁵ Banca Europeană de Investiții

³⁶ Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

soluții pentru a aborda mai bine riscurile viitoare și provocările societale. Colaborarea strânsă la nivel internațional în acest domeniu este esențială.

Abordarea comună cu adaptarea la schimbările climatice și o mai mare concentrare asupra reducerii factorilor de risc subiacenți în gestionarea ecosistemelor, utilizarea eficientă a resurselor, amenajarea teritoriului și planificarea urbană, monitorizarea de mediu și evaluarea impactului sunt condiții esențiale pentru a asigura creșterea durabilă pe termen lung.

(iv) Abordarea vulnerabilităților și necesităților într-un cadru global

Noul CAH ar trebui să fie mai favorabil incluziunii și ar trebui să țină seama de problemele de gen. Este nevoie de o mai bună orientare către persoanele deosebit de vulnerabile (copiii, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap, persoanele fără adăpost, persoanele afectate de sărăcie și de insecuritate alimentară etc.) și către societatea civilă, precum și de o autonomizare a acestora. Aceasta ar trebui să includă utilizarea eficientă a mecanismelor adecvate de protecție socială și a sistemelor de protecție socială adaptate riscurilor de dezastre. Rolul femeilor în consolidarea rezilienței în gospodării și în colectivități ar trebui să fie promovat.

Ar trebui să se acorde o atenție deosebită consolidării rezilienței în toate zonele urbane și în zonele rurale vulnerabile, cât și în zonele de coastă, inclusiv prin planificare integrată. În acest sens, evaluările globale ale riscurilor, mecanismele puternice de coordonare între administrația locală și națională cu implicarea activă a societății civile și inițiativele de sensibilizare (precum programele de înfrățire între orașe) sunt indispensabile.

La nivel mondial, riscul de dezastre este foarte concentrat în țările mai sărace cu un nivel mai slab de guvernare. În multe cazuri, această vulnerabilitate este agravată de instabilitatea politică și de conflicte. De asemenea, o abordare a rezilienței care funcționează bine în statele stabile și bine guvernate nu va fi direct aplicabilă în state aflate într-o situație de conflict.

Noul cadru ar trebui, prin urmare, să țină seama de fragilitate și de conflicte atunci când examinează cele mai adecvate modalități de a reduce riscurile de dezastru. Un cadru internațional cuprinzător ar trebui, de asemenea, să abordeze alte forme de violență și de fragilitate, precum și riscurile tehnologice alături de dezastrele naturale, inclusiv dezastre locale cotidiene de mică amploare și șocuri și dificultăți la scară globală, precum insecuritatea alimentară și nutrițională și epidemiile.

(v) Asigurarea coerenței cu agenda internațională

Este esențială integrarea gestionării riscului de dezastre și a politicilor de adaptare la schimbările climatice în agenda internațională în favoarea dezvoltării durabile. Reziliența în fața dezastrelor și factorii de risc aferenți prezentați mai sus figurează deja ca puncte importante pe ordinea de zi a lucrărilor internaționale pregătitoare pentru cadrul de dezvoltare post- 2015, care vizează eradicarea sărăciei și dezvoltarea durabilă.

În plus, elaborarea acordului din 2015 privind schimbările climatice oferă o nouă oportunitate de a consolida eforturile de adaptare și de a integra gestionarea riscului de dezastre. Aceasta ar trebui să se bazeze pe procesele conexe din cadrul CCONUSC și să fie coordonată cu acestea, cum ar fi procesul de planificare a adaptării la nivel național, secțiunea dedicată adaptării din cadrul Fondului verde pentru climă și Mecanismul internațional de la Varșovia privind prejudiciile și daunele. Inițiative precum Planurile naționale comune de acțiune din

regiunea Pacificului combină eforturi în materie de adaptare la schimbările climatice și de gestionare a riscului de dezastre și ar trebui promovate în alte regiuni.

În paralel au loc și alte evenimente internaționale conexe la nivel înalt, în special pe teme de nutriție³⁷, biodiversitate³⁸, cultură³⁹. Cea de-a treia conferință a Organizației Națiunilor Unite dedicată statelor insulare mici în curs de dezvoltare și reuniunea la nivel înalt a liderilor Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice au loc, de asemenea, în acest an.

Politicile, obiectivele și țintele, precum și monitorizarea acestora, care sunt examinate în fiecare dintre aceste foruri și cadrul de acțiune de la Hyogo post-2015 ar trebui să se sprijine și să se consolideze reciproc.

Noul cadru ar trebui, de asemenea, să clarifice relația dintre UNISDR și CCONUSC, precum și alte organisme ale ONU responsabile cu definirea la nivel mondial și național a răspunsurilor la amenințările de dezastre și la efectele schimbărilor climatice.

În fine, recunoașterea progresivă la nivel internațional a faptului că prevenirea reprezintă o obligație legală (*obligația de a preveni*) prin dezvoltarea dreptului internațional de către Comisia pentru drept internațional privind „protecția persoanelor în caz de catastrofe” este, de asemenea, extrem de relevantă și ar trebui să fie folosită ca mijloc de îmbunătățire a punerii în aplicare a CAH post-2015.

6- URMĂTOARELE ETAPE

Un Cadru de acțiune de la Hyogo post-2015 reînnoit reprezintă o oportunitate semnificativă de a asigura progresul gestionării riscurilor de dezastre din întreaga lume.

Ideile prezentate în prezenta comunicare ar trebui să servească drept bază pentru un viitor dialog cu statele membre ale UE, Parlamentul European, Comitetul Regiunilor, Comitetul Economic și Social European și alte părți interesate (societatea civilă, mediul academic și sectorul privat), precum și partenerii internaționali și sistemul ONU cu privire la modul în care să se definească în continuare această agendă în procesul de pregătire a summitului de la Sendai.

³⁷ Conferința Internațională a ONU privind nutriția (ICN2) din noiembrie 2014.

³⁸ A 12-a Conferință a părților la Convenția ONU privind diversitatea biologică (CBD) din octombrie 2014 din Coreea și prima Reuniune a părților la Protocolul de la Nagoya.

³⁹ Sesiunea extraordinară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (UNGA) din septembrie 2014 privind popoarele indigene și reuniunea la nivel înalt a UNGA pe tema culturii și dezvoltării durabile.